

[Formanden.]

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommande spørgetid.

Folketingsmand A. C. Normann har meddelt mig, at han ønsker at trække sit den 20. d. m. anmeldte spørgsmål til fiskeriministeren angående fiskeri- og søfartsmuseet i Esbjerg tilbage. Spørgsmålet er hermed bortfaldet.

I stedet for har A. C. Normann meddelt mig, at han ønsker til fiskeriministeren at stille følgende spørgsmål:

“Vil ministeren give nærmere oplysning om sin negative holdning over for fiskernes stærke ønske og Esbjerg byråds tilbud om, at der i det nye fiskeri- og søfartsmuseum indrettes en arbejdsplads for ministeriets biologer?”

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommande spørgetid.

Den første sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om en kornordning for høst-årene 1965-66 og 1966-67 [af Jens Chr. Christensen m. fl.].

(Første behandling af lovforslaget (nr. 119) findes i tidenden sp. 3882, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 701).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Chr. Rasmussen: Jeg har ikke mange bemærkninger at gøre ved dette lovforslags anden behandling. Udvalget har afholdt 3 møder og herunder haft samråd med landbrugsministeren.

Et flertal i udvalget kan ikke medvirke til lovforslagets gennemførelse. Mit parti

kan ikke gøre det ud fra den betragtning, at vi mener, at den fordel af økonomisk art, der måtte være for landbruget ved genindførelse af denne brødkornsordning, ikke tilnærmelsesvis svarer til de omkostninger, den vil påføre samfundet. Vi mener, at brødkornsordningen har medført, at store afleveringer af korn er kommet frem netop i efterårsmånederne og derigennem har været med til at trykke prisen på de andre kornsorter, da det nu engang er begrænset, hvor stor lagerkapaciteten er de forskellige steder.

Vi mener derfor ikke, det vil være hensigtsmæssigt at genindføre denne ordning, og vil ved tredje behandling stemme imod lovforslaget.

Ordføreren for forslagsstillerne (Jens Chr. Christensen): Som det fremgår af betænkningen, er der i udvalget ikke opnået enighed om at gennemføre lovforslaget. Kun de to partier, venstre og det konservative folkeparti, der har fremsat det, går ind for dets gennemførelse. Vi må vel forudsætte, at samme skæbne som lovforslaget har mødt i udvalget, stort set også vil blive det til del i det høje ting. Det er jo nu engang den skæbne, en opposition ellers meget fornuftige forslag kommer ud for.

At vort forslag er fornuftigt og betimeligt, fremgår også klart af betænkningen. Vi har optrykt de to henvendelser, udvalget har modtaget fra henholdsvis De samvirkende danske Husmandsforeninger og De samvirkende danske Landboforeninger, og begge de nævnte organisationer henstiller kraftigt såvel til udvalget som til det høje ting at gennemføre lovforslaget. Begge organisationer peger samtidig og enslydende på, at den belåningsordning, som regeringen har stillet forslag om, ikke er meget bevendt, og at den ikke er i stand til at løse de problemer, det drejer sig om, såvel hvad angår en brødkornsordning som en belåningsordning.

Det er for mig helt uforståeligt, at såvel regeringspartiet som det radikale venstre,

[Jens Chr. Christensen.]

der gang på gang har ladet deres talsmænd udtale, at bare der kom et enigt landbrug til regeringen med rimelige krav, ville man være lydør og villig til at hjælpe. Bag vort forslag står et enigt landbrug. Det krav, forslaget stiller, er særdeles rimeligt. Udgiften for staten vil blive små 10 mill. kr. eller under en fjerdedel af det, brødkornsordningen koster staten i nuværende høstår. For mig at se ville gennemførelsen af vort forslag være en beskeden håndsækning til det landbrug, der i disse år kæmper en fortvivlet kamp mod såvel de hjemlige besværligheder, bestående af udgiftsstigninger på alle områder, som mod de afsætningsvanskeligheder, der møder landbruget ved afsætning af dets produktion på verdensmarkedet, og ikke mindst de vanskeligheder, man møder inden for fællesmarkedet.

Jeg henstiller derfor til det høje tings medlemmer at medvirke til gennemførelse af lovforslaget til gavn for hele det samlede landbrug, men i særdeleshed til gavn for de økonomisk svage stillede landmænd, dem, der er tvunget til at skulle aflevere deres kornavl umiddelbart efter høst, på et tidspunkt, da man ved, at hvis der kommer for meget korn frem, bliver det kun små priser, der opnås, og det er de fattigste, det så går ud over. Medlemmerne til venstre her i salen — ja, også medlemmerne lige ud for talerstolen — kan endnu nå at besinde sig, og jeg anbefaler, at man medvirker til lovforslagets gennemførelse.

H. C. Toft: Det er selvfølgelig en skuffelse for det konservative folkeparti, at det lovforslag, vi har fremsat sammen med venstre om at bevare en brødkornsordning for kommende høstår, ikke har kunnet samle flertal i folketingsudvalget. Jeg beklager det i særlig grad, fordi de vilkår, som det danske landbrug har at arbejde under, også igennem de seneste måneder er blevet strengere og strengere. Den indkomststigning, som næsten alle andre befolkningsgrupper har fået igennem de seneste måneder i form af højere lønninger, er kun kommet til landbrugs-erhvervet i en form, der betyder højere omkostninger og mindre indtægt. Samtidig oplever vi i disse uger, hvordan fællesmarkedets landbrugsordninger straffer den danske bonde hårdere og hårdere; således

at hans indkomster bliver mindre og mindre. Det vil sige, at den danske landmand nu kommer i en dobbelt klemme, dels ved at de indenlandske omkostninger stiger, dels ved, at fællesmarkedets landbrugsordninger mindsker de indtægter, han skulle have for de produkter, han normalt sælger til dette marked.

Jeg forstår derfor godt, at udenrigsministeren ved et møde i Maribo lørdag aften gav udtryk for, at Danmark må til at overveje sin markedspolitiske situation; det betyder vel, at udenrigsministeren vurderer det sådan, at ikke blot den engelske særtold vanskeliggør afsætningen af industrivarer, men også fællesmarkedets landbrugsordninger, der måske i særlig grad er foranlediget ved, at vor store EFTA-partner England tildeler sine landbrugere tilskud, hvilket betyder, at man subsidierer den eksport, man har til fællesmarkedet til skade for dansk landbrug. Når udenrigsministeren udtaler, at han frygter for, at vi ikke kan blive ved med at føre den markedspolitik, vi har, men snart må tage spørgsmålet op til overvejelse, er det vel også udtryk for, at han mener, at vore salgsmuligheder med de importrestriktioner og den told, der møder os måske i særlig grad på landbrugets område, vanskeliggør landets økonomiske stilling. Det gælder i særlig grad for landbruget, og derfor vil jeg i grunden gerne i dag spørge, om ikke den udtalelse af landets udenrigsminister, der jo må have et vist gehør for disse tanker og synspunkter i den socialdemokratiske folketingsgruppe, kan foranledige, at dette forslag på ny udvalgsbehandles mellem anden og tredje behandling, således at man måske kan enes om at lette nogle af landbrugets vanskeligheder ved at sikre, at de likviditetssvage landmænd, der skal sælge korn efter høst, får en højere pris for deres produkter.

Nu har hr. Chr. Rasmussen lige sagt, at han og socialdemokratiet vurderede det sådan, at de goder, landmændene fik i kraft af en brødkornsordning, ikke svarede til de udgifter, samfundet eller staten har dermed; men man er jo kommet til det resultat, at man forventer, at en brødkornsordning for det kommende år højest ville koste en halv snes millioner kr. Denne halve snes millioner kr., der skulle stilles til rådighed fra staten, betyder ikke blot, at landmændene

[H. C. Toft.]

fik 10 mill. kr. mere for deres produkter, men det betyder jo en højere pris for alt det brødkorn, rug og hvede, der sælges i månederne efter høst. Skal vi sige, at prisen derigennem måske forhøjes med 6 kr., betyder det væsentlige indkomststigninger til de likviditetssvage landmænd, men det betyder samtidig, at prisen på det foderkorn, som mange landmænd også må sælge, kommer op i en højere pris i månederne efter høst. Derfor vil en indsats fra samfundets side, fra statens side, ved gennemførelse af en brødkornsordning, der måske koster 10 mill. kr., for landmændene betyde mange gange 10 mill. kr. På baggrund af udenrigsministerens udtalelse, som jeg før nævnte, og mit svar til hr. Chr. Rasmussen, vil jeg bede om, at vi får et udvalgsarbejde om lovforslaget mellem anden og tredje behandling.

Jeg havde faktisk, da lovforslaget blev fremsat, forhåbninger om, at der her i salen kunne samles et flertal derfor. Jeg vidste jo, at man foruden fra venstre og det konservative folkeparti måske, når det drejede sig om en brødkornsordning, også kunne have forventet tilslutning fra det radikale venstre. Efter første behandling må jeg indrømme, at jeg ikke havde så store forhåbninger, for jeg mærkede mig, at det radikale venstres ordfører, hr. Svend Haugaard, gav udtryk for, at han ville afvise forslaget. Han ville ikke være med til en brødkornsordning, og han gav udtryk for, at den ikke var til gavn for de mindre landbrugere, som han i særlig grad ville være talsmand for, og som han i særlig grad måske mødte repræsentanter fra på den husmandsskole, hvor han er forstander. Men den radikale gruppes politiske ordfører, hr. Baunsgaard, tog også ordet og gav udtryk for, at det radikale venstre gerne ville være talsmand for det mindre landbrug; det vedkendte han sig gerne.

Mellem første og anden behandling fik folketingset henvendelse fra De samvirkende danske Landboforeninger, men også en henvendelse fra De samvirkende danske Husmandsforeninger, der udtrykkelig opfordrede til, at man gennemfører en brødkornsordning, og understregede, at det mindre landbrug jo ikke havde lagerkapacitet til at opbevare det korn, som høstes med nutidens

høstmetode med mejetærsker, og derfor oftest netop stod og skulle sælge det brødkorn, de avlede, umiddelbart efter høst. På denne baggrund skulle man jo mene, at det radikale venstre havde en anden indstilling efter de udtalelser, som blev fremsat af hr. Svend Haugaard og af hr. Baunsgaard under første behandling.

Min optimisme inden lovforslaget kom til første behandling byggede også på de samtaler, som føres mellem det radikale venstre og partiet venstre, idet jeg havde det håb, at man dér også havde beskæftiget sig med landbrugspolitikken og også med en så væsentlig del af landbrugspolitikken, som dette lovforslag berører. Men det viser sig altså nu, hvis ikke det radikale venstre besinder sig og tager en anden stilling ved tredje behandling, end de har givet udtryk for under udvalgsbehandlingen, at det radikale venstre fortsat foretrækker socialdemokratiet, selv når venstre og det konservative folkeparti er enige med det mindre landbrug, husmandsforeningerne, om dette brødkornsforslag.

På denne baggrund vil jeg anmode om, at lovforslaget kommer til fornyet behandling i udvalget mellem anden og tredje behandling.

Svend Haugaard: Til hr. Jens Chr. Christensen og hr. H. C. Toft kan jeg sige, at hvor enigt landbruget er i denne sag, kan måske diskuteres, i hvert fald hvor megen vægt man lægger på det; men vi kan da også tilføje, at det er jo noget lettere at opnå enighed i landbruget, når staten skal betale det hele, end når man selv skal betale noget af det.

Da foderkornsordningen blev gennemført sidste folketingsår, var det under radikal protest; den var efter vor mening en uretfærdig favorisering af en bestemt brugsform på en anden brugsforms bekostning. Nu har vi i nogle udvalgsmøder drøftet dette lovforslag om en fortsættelse af brødkornsordningen, den ordning, som det ellers var besluttet skulle bortfalde med høståret 1965, og vi har hørt en række af de argumenter, som vi også hørte lige nu, at man risikerer et stort udbud af brødkorn lige efter høst, og det vil give en for lav pris i forhold til foderkornsprisen.

Denne mulige forskel i pris kan jo even-

[Svend Haugaard.]

tuelt udjævnes ad to veje. Man kan følge dette forslag og lade staten betale støtte til brødkornet, eller man kunne fremsætte et forslag om, at foderkornsprisen bliver sænket. Det radikale venstre ønsker ikke at fortsætte en brødkornsordning, som hindrer en naturlig tilpasning af udbud og efterspørgsel, og som har kostet samfundet ca. dobbelt så meget, som den har givet landmanden i tilskud. Det er dog en for irrationel støtteordning. Men hvis man er parat til at ville løse problemet ved at foreslå en nedsættelse af foderkornsprisen, skal vor tilslutning hertil ikke mangle.

Jeg var næsten rørt for et øjeblik siden ved at høre, i hvilken grad hr. H. C. Toft talte det mindre landbrugs sag. Hvis hr. H. C. Toft vil være med til at sænke foderkornsprisen, vil jeg tro ham, så er der noget om det, og så vil det være rimeligt at tage hans ord til efterretning. Men når man vil forhøje kornprisen og lade brødkornsprisen på samme vej, er det en helt anden sag.

Når den tidligere brødkornsordning fik lov til at fortsætte for høståret 1965, altså et år ind i den nye foderkornsordning, ja, så var det alene af hensyn til brødkornsarealerne, som var tilsået, da den nye lov blev vedtaget. Det er altså helt urimeligt, når man, som vi har hørt det, hævder, at man ikke sådan kan lade en ordning for brødkorn bortfalde til andre terminer end hele kornloven. Siden det blev bestemt, at brødkornsordningen skulle bortfalde, er der sket en tilpasning af de tilsåede arealer, sådan at disse nu er i ret god overensstemmelse med behovet, og det vil igen sige, at der ikke er risiko for et så overvældende efterårsudbud af brødkorn, at der bliver tale om ekstraordinært lave priser lige efter høst.

Det er i øvrigt et spørgsmål, om man ikke skulle tage så meget hensyn til brødkvaliteten, at man tilstræbte en noget lavere grad af selvforsyning.

Forslagsstillerne har i udvalget i deres argumentation brugt det, at det var likviditetsvanskelighederne, man skulle klare. Vi er naturligvis helt på det rene med, at der er mange landmænd, som det kan knibe for, men det er næppe den store del af dem, som er brødkornssælgere, og det kan da ikke være rigtigt at anvende denne meget dyre

og meget upraktiske låneform, især når det kun er en lille del af helheden, som får gavn heraf.

Man skjuler i øvrigt, at ønsket om at klare likviditetsvanskelighederne ikke er den eneste og måske slet ikke den væsentligste årsag til lovforslaget. Den stærke vækst i mejetærskningen fremmer i høj grad interessen for at afsætte store kornpartier lige efter høst; dette er forståeligt, men det må være en opgave for erhvervets egne handels-sammenslutninger og ikke for staten at løse dette problem.

En fortsættelse af brødkornsordningen vil være en opfordring til at forøge brødkornsarealerne, fordi brødkornet med størst pris-sikkerhed kan afsættes lige efter høst, og vi vil igen være inde i det forhold, at staten garanterer en dyr salgspris og betaler lagerleje og tabet ved forskellen mellem salgspris og tilbagekøbspris. Det radikale venstre fik en opfordring til at besinde sig; jeg kan sige til hr. Jens Chr. Christensen, at det har vi gjort. Der er ikke under udvalgsarbejdet kommet noget frem, som kan ændre vor opfattelse på dette punkt, og vi må derfor afvise en så upraktisk og dyr ordning, som dette lovforslag indebærer.

Morten Lange: Af de forskellige kornordninger, vi har lidt under her i landet, har det hele tiden været temmelig klart, at brødkornsordningerne var de værste. Det var derfor med et lettelsens suk, vi sidste år fik sat en bremse for i hvert fald den form for lovgivning, og det er ikke nogen hemmelighed, at ikke engang forslagsstillerne i deres vildeste fantasi havde drømt om, at socialistisk folkeparti skulle medvirke til, at det foreliggende lovforslag skulle få en positiv vej ud af dette ting.

Jeg forstår ikke, at man overhovedet vil tage dette spørgsmål op med den begrundelse, at ordningen skulle være en likviditetshjælp til landmændene. Det forekommer mig, at det ville give et meget mærkeligt sædskifte i Danmark, hvis vi skulle til at afpasse afgrøderne efter likviditetsproblematikken; det kan ikke være noget langsigtet mål, det kan ikke engang på kort sigt være en fornuftig måde at disponere på.

Det, som gør mig betænkelig ved forslaget's behandling, er, at også husmandsforeningerne har givet tilslutning til et for-

[Morten Lange.]

slag af denne art. Jeg forstår, at husmandsforeningerne ikke har hørt de taler, vi har hørt i dag, hvor det jo malende blev gjort klart for os, at det ikke alene var brødkornet, der ville stige ved denne foranstaltning, nej, foderkornet ville skam også stige enormt. Jeg må gå ud fra, at husmandsforeningerne, inden de gav deres tilslutning til dette forslag, har glemt at regne på, hvad det egentlig var, de tilsluttede sig. Vi fik nu stillet i udsigt, at de 10 mill. kr., som staten skulle putte i foretagendet, ville blive mange gange fordoblet for det kornsælgende landbrug, og jeg tror nok, at regningen i hovedsagen skulle honoreres af husmandsforeningernes medlemmer. Jeg forstår ikke, at husmandsforeningerne i den grad er blevet, hvad der vistnok i det parlamentariske sprog hedder en dikkende lammehale i det samlede landbrug, at man vil underskrive på en tilslutning til et forslag, der ligger så fjernt fra sædvanlig husmandspolitik, som det foreliggende forslag gør.

Imidlertid har vi gudskelov samtidig kunnet konstatere, at hermed har vi fået slået hul på det, som ellers næsten har været en fast regel i dansk politik, at når et enigt landbrug krævede et eller andet, så skulle det også efterkommes. Det er jo i virkeligheden politisk set en skrækindjagende form; men jeg har hørt den brugt så mange gange herinde, i hvert fald med meget stort eftertryk af en tidligere landbrugsminister. Man kan bedømme det på mange forskellige måder, man kan lægge meget i det; men der er ingen tvivl om, at hvis denne behandling her er skelsættende på nogen som helst måde — og det er da i hvert fald et lille skel den sætter — så er det i dette, at husmandsforeningerne ved at give deres tilslutning til et forslag af denne art har slået hul i den næsten politiske trossætning her i landet, at hvis landbruget bare kan enes, så kan det også få igennem, hvad det vil. Det er naturligvis klart, at sådan bør det ikke være; det skal være fornuft og almindelig afvejning, der skal afgøre, hvad der skal gennemføres, og ikke blot det, at det støttes af et enigt landbrug. I dette tilfælde er det efter min opfattelse en dårlig lov, man har søgt gennemført, og jeg er ganske enig med det flertal her i tinget, der vil afvise lovforslaget.

Det er muligt, vi skal lide under endnu en udvalgsbehandling; det forekommer mig, at forslagsstillerne ellers har fået tilstrækkelig tydeligt svar. Men hvorom alting er: det forekommer mig, at dette forslag er et dårligt forslag; jeg håber, at vi ser det kun én gang til og med et negativt resultat.

Bækgaard: Ved første behandling kunne jeg give mit partis tilslutning til lovforslaget, og vi havde ligesom forslagsstillerne håbet, at der, efterhånden som udvalgsarbejdet skred frem, var blevet flertal for dets gennemførelse. Men efter det, der står i betænkningen, er det desværre nok ikke tilfældet. Ja, så er der jo ikke stort mere at sige, end at det må vi tage til efterretning. Men jeg kan ikke lade være med at minde om, at så kommer det svært godt til at passe, hvad ordføreren for forslagsstillerne, hr. Jens Chr. Christensen, sagde ved første behandling, at landbrugets venner her i tinget er i mindretal, en udtalelse, som jeg gerne vil takke for, fordi den i tiden mellem første og anden behandling har afsløret en ganske interessant og højst ejendommelig optræden fra de radikale medlemmer her i tinget — det gælder i særlig grad hr. Baunsgaard. Han talte ved første behandling usædvanlig hårdt imod forslaget, og han mener at tale på husmændenes vegne; men nøjagtig en uge efter sendte De samvirkende danske Husmandsforeninger alle medlemmer her i tinget den skrivelse, der er optrykt som bilag 2 i betænkningen, og som anbefaler lovforslaget. Skrivelsen er underskrevet af Peter Jørgensen, som, så vidt jeg ved, er næstformand i det radikale parti. Jeg synes, der er god grund til at spørge, om hr. Baunsgaard stadig vil beskyldte andre for hykleri og vildførelse m. m.

Om selve lovforslaget skal jeg ikke gøre mange bemærkninger, men kan slutte mig til det, forslagsstillerne allerede har sagt her ved anden behandling. Lad mig lige understrege, at det jo er rigtigt, at lovforslagets hovedformål er at hjælpe de økonomisk svage stillede brødkornsavlere — i parentes kan jeg sige, at dem findes der mange af — sådan at de ikke tvinges til at sælge kornet lige efter høst og til lave priser. Men dem ønsker flertallet altså ikke at hjælpe, og så er der vel ikke andet at

[Bækgaard.]

gøre end at håbe, at lovforslaget om en belåningsordning for salgsafgrøder må blive ændret sådan, at en sådan ordning i nogen grad kan hjælpe landbrugets økonomisk dårligst stillede udøvere.

De uafhængige kan altså støtte lovforslaget, og vi vil stemme for det ved tredje behandling.

Landbrugsministeren (Chr. Thomsen): Jeg har egentlig ikke mange bemærkninger at gøre ud over dem, jeg gjorde ved første behandling. Men når det siges her, at der står et enigt landbrug bag ved lovforslaget, vil jeg dog gerne sige, at jeg er ikke enig med dette enige landbrug. Jeg tror ikke, at det er til gavn for landbruget at gennemføre ordninger, der giver strukturforvridninger. Jeg erkender da, at vi har store markedsvanskeligheder; men jeg tror ikke, vi løser disse markedsvanskeligheder ved at gennemføre ordninger, der skaber unaturlig produktion af visse kornsorter; det er helt andre måder, disse markedsvanskeligheder skal løses på.

Jeg vil desuden endnu en gang gentage, at når man sidste år vedtog en lov, der skulle gælde 2 år frem i tiden, så var jo de 2 kr., man gav mere i basispris for andet år, en art kompensation for, at brødkornsordningen udløb, og jeg tror i øvrigt, at landbruget må erkende — jeg har da heller ikke hørt nogen modsige det — at den kornordning, vi vedtog sidste år, har betydet betydelig bedre priser og en betydelig fordel for den del af landbruget, der er kornsælgende.

Der tales så meget om de likviditetssvage landmænd. Ja, når man landet over vurderer, hvem det er, der er de store producenter af brødkorn, så har jeg nu ikke indtryk af, at det netop er de likviditetssvage; meget ofte er det helt andre kategorier end netop de likviditetssvage.

Så vil jeg til slut gerne til hr. Bækgaard sige en enkelt bemærkning. Hr. Bækgaard tog den sætning op, der blev benyttet ved første behandling, at landbruget havde ikke mange venner her i folketinget. Hvad enten man er ven eller uven med landbruget, så betyder det da ikke, at man ikke kan have en anden mening om de forskellige spørgsmål. Det vil da være helt naturligt, at der

er forskellige opfattelser af, hvad der tjener landbruget bedst, og min opfattelse er, at det tjener landbruget bedst at have en fælles basispris på alt korn og så lade hver enkelt vurdere, hvad det tjener ham bedst at dyrke.

Ordføreren for forslagsstillerne (Jens Chr. Christensen): Jeg skal ikke gøre ret mange bemærkninger til det, der er sagt. Jeg vil sige tak til ordføreren for de uafhængige, som bakkede vort lovforslag op.

Må jeg sige til hr. Svend Haugaard, som jo tilsyneladende har fundet de vises sten, idet han mente, at man kunne få foderkornsprisen og brødkornsprisen til at nærme sig hinanden ved bare at nedsætte foderkornsprisen, at jeg ikke tror, han har ret. Hvis man nedsætter basisprisen på foderkorn, vil resultatet blive, at brødkornsprisen falder endnu mere. Det burde hr. Svend Haugaard som ordfører for sit parti da alligevel vide en lille smule om.

Hr. Svend Haugaard var også inde på spørgsmålet om grunden til tilnærmelsen mellem de to priser på foderkorn og brødkorn. Når de to priser har tilnærmet sig hinanden og arealet har tilnærmet sig det, der er det passende, så skyldes det uden tvivl, at vi sidste år fik gennemført en brødkornsordning og en foderkornsordning efter det fra vor side gang på gang fremhævede synspunkt, at bare vi fik en basispris på foderkorn, der lå over brødkornsprisen, var vi sikre på ikke at få for store arealer tilsæt med brødkorn. Vi har fået ret i vor antagelse; der gik ganske vist en 5-6 år, inden regeringspartierne kunne tilpasse sig efter vore ønsker.

Hr. Svend Haugaard var inde på spørgsmålet om, hvorfor der afleveres så meget korn umiddelbart efter høst; han mener, at det er mejetærskerne, der er skyld i det. Det er selvfølgelig rigtigt, at der takket være brug af mejetærskere hurtigt kommer mere korn frem til aflevering. Men dermed understregede hr. Svend Haugaard egentlig også det, som vi fra vor side gang på gang har peget på: at netop fordi der kommer for meget korn frem umiddelbart efter høst, samtidig med at de likviditetssvage er nødt til at sælge, vil prisen rase ned, og så bliver det de fattigste, det kommer til at gå ud over.

[Jens Chr. Christensen.]

Hr. Svend Haugaard var ikke fri for at betvivle, at der var et enigt landbrug bag vort forslag. Det tyder næsten på, at hr. Svend Haugaard ikke har læst betænkningen og ikke var til stede i udvalget — jeg husker ikke, om det var tilfældet — og altså ikke har hørt det indlæg, der kom fra De samvirkende danske Landboforeninger og heller ikke har læst det indlæg, som De samvirkende danske Husmandsforeninger er fremkommet med. Jeg vil i den forbindelse gerne spørge hr. Svend Haugaard — det vil måske være mere rigtigt at adressere det til hr. Skytte — om det radikale venstre tager en anden stilling, når man er i opposition, end når man er i regering, for hr. Skytte har jo i den tid, han var landbrugsminister, gang på gang sagt, at hvis et enigt landbrug kom med et forslag, der var rimeligt og fornuftigt, ville regeringen selvfølgelig være lydør. Der er visse ting, der tyder på, at man tager en anden stilling nu, da partiet er i opposition.

Hr. Morten Lange mente, at husmændene var blevet en dikkende lammehale. Må jeg dertil sige, at jeg tror, det ganske enkelt ligger sådan, at når husmandsforeningerne bakker vort forslag op, er det, fordi husmandsforeningernes ledelse er kloge end hr. Morten Lange, og man skal selvfølgelig ikke bebrejde husmandsorganisationerne, at de har ledere, der er kloge.

Landbrugsministeren pegede på, at man kan være ven, eller man kan være uven med landbruget, hvad enten man gennemfører dette lovforslag, eller man ikke gennemfører det. Må jeg dertil sige, at jeg mener det samme, som har været hævdet fra regeringspartiets side, at når landbrugerne var enige, så ville man være lydør over for deres krav. Det er jo nok meget vanskeligt for en minister at skulle indrømme, at det lovforslag, oppositionen har fremsat, er bedre end det lovforslag om en belåningsordning, regeringen selv har fremsat; men når de to organisationer, der har henvendt sig til udvalget, klart og utvetydigt har peget på, at regeringens forslag om en belåningsordning intet er bevendt, så ville det klæde den højtærede minister betydelig bedre, om han ville sige: ja, det forslag, som oppositionen kom med, og som landbruget

står bag ved, det måtte det være rigtigt at gennemføre. Men at gå så vidt kan jeg forstå den højtærede minister ikke ønske at bekvemme sig til.

Svend Haugaard: Ja, jeg skal ikke trække debatten ud, jeg mener i og for sig ikke, det fører til noget at fortsætte her. Jeg har dog lige en enkelt bemærkning til hr. Jens Chr. Christensen, som mente, at jeg havde fundet de vises sten, eller rettere at jeg ikke havde det, idet han mente, at hvis der foretoges dette forsøg på tilnærmelse ved at sætte foderkornsprisen ned, så ville brødkornsprisen falde yderligere. Det er jo så et spørgsmål om et overbud af foderkorn, og udbud og efterspørgsel må jo også have indflydelse på prisen. Straks derefter hørte vi så, at hvis foderkornsprisen kom til at ligge over brødkornsprisen, var det en regulator for tilsåningen. Ja men det er dog en direkte modsigelse.

Så blev der sagt, at jeg har ikke læst betænkningen. Jo, det har jeg; jeg har da også hørt, hvad landboforeningerne sagde — jeg var ikke i tvivl om, hvad de ville sige — og jeg har også læst den skrivelse, der er kommet fra husmandsforeningerne. Jeg tvivler ikke om, at der måske nok har været flertal for at sende denne skrivelse, men jeg betvivler meget stærkt, at der er, skal vi sige enstemmighed fra medlemmernes side.

H. C. Toft: Hr. Svend Haugaard rejste det spørgsmål over for mig i første omgang, om jeg ville være med til at sænke foderkornsprisen, for så kunne man jo få en udjævning af prisen mellem brødkorn og foderkorn, og dertil vil jeg gerne svare, at det agter jeg ikke at medvirke til, for jeg har medvirket til at forhøje foderkornspriserne, fordi jeg tror, man derigennem sikrer en rimelig stigningstakt i flæskeproduktionen bl. a. således, at man derigennem sikrer bedst mulige priser til landbruget på dette væsentlige salgsprodukt.

Når jeg har bedt om ordet, er det, fordi jeg gerne vil gøre en enkelt bemærkning til landbrugsministeren. Landbrugsministeren siger, at han forstår godt — det vidste jeg i forvejen — at landbruget på grund af markedsforholdene er i vanskeligheder, og

[H. C. Toft.]

Jeg tror også, at landbrugsministeren med mig vil sige, at vanskelighederne tårner sig mere og mere op, fordi priserne igennem de afgifter, som fællesmarkedet opkræver, er så store, at det betyder, at landbruget får langt mindre indtægter. Men jeg forstod på den udtalelse, som udenrigsministeren fremsatte i Maribo, at udenrigsministeren var af den opfattelse, at det ikke var sikkert, at Danmark kunne holde til det markedsfællesskab, som vi har i dag, længere end året ud. Sådan står det i al fald refereret i dagbladet Aktuelt for i søndags. Det betyder vel en erkendelse fra udenrigsministeren af, at når landets vanskeligheder bliver store på grund af vanskeligheder med at afsætte landbrugsvarer, så er vanskelighederne størst for det erhverv, som det går ud over; det kommer i særlig store vanskeligheder. Derfor vil jeg gerne fremhæve, at man kan vel sjældent have mulighed for med indsats af f. eks. som her 10 mill. kr. fra statens side for landbrugserhvervet at opnå så mange økonomiske goder, mange gange de 10 mill. kr., og derfor er det mig altså en skuffelse, at regeringen ikke i disse vanskeligheder har villet være imødekommende over for landbrugserhvervet. Det var derfor, jeg anmodede om at få lovforslaget til fornyet udvalgsbehandling mellem anden og tredje behandling.

Det ville imidlertid være interessant at få at vide, om de udtalelser, udenrigsministeren kom med i Maribo, her kunne belyses videre af landbrugsministeren, da det jo er hans sagsområde, vi i dag behandler, og da det også er det af landbrugets problemer, der i særlig grad har vanskeliggjort forholdene inden for vort arbejdsområde.

Landbrugsministeren (Chr. Thomsen): Jeg vil gerne til hr. H. C. Toft sige, at hvor meget og hvor lidt udenrigsministeren har lagt i sine udtalelser, må det være rimeligt at lade udenrigsministeren selv svare for. Jeg tror dog, man må erkende, at når det drejer sig om markedsforholdene, er det problemer, det vil tage nogen tid at løse. Ingen tror vist, at de løses i løbet af nogle måneder. Jeg er altså ikke i stand til at sige, hvor meget og hvor lidt udenrigsministeren har ment med den udtalelse,

men vil overlade det til ham selv at svare for den.

Jeg vil slutte med den bemærkning, at jeg for mit vedkommende mener, at landbruget i den i og for sig vanskelige periode, det skal igennem på grund af markeds-situationen, vil være bedst tjent med, at det, man skal støtte det med, er støtte på produktionen og ikke støtte på anden måde.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om beretning angående Nordisk Råds 13. session 1965.

(Udvalgets betænkning med tilhørende forslag til folketingsbeslutning (nr. XXII) findes i tillæg B. sp. 681).

Sagen sættes til forhandling.

Chr. Madsen: Det er jo ikke sædvanen, at noget folketingsmedlem tager ordet under første behandling af forslag til beslutning om Nordisk Råds beretning; men jeg finder det alligevel rimeligt, at der bliver sagt et par bemærkninger.

I dag, den 26. april 1966, skal vi godkende beretningen angående den 13. session, der som bekendt blev afholdt i februar måned 1965. Siden den 13. session har der været afholdt en 14. session her i København i februar måned 1966, og først i dag får vi altså beretningen angående sessionen 1965 i Reykjavik til godkendelse her i folketinget. Jeg finder det urimeligt, at vi skal vente så lang tid, inden folketinget kan få lejlighed til at tage stilling til, hvad Nordisk Råd beskæftiger sig med.